

Refugees (not) Welcome: stavovi građana Srbije prema migrantima i izbeglicama sa Bliskog istoka

Milica Ninković

*Laboratorija za istraživanje individualnih razlika
Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu*

U poslednjih nekoliko godina, Srbija predstavlja jednu od zemalja na takozvanoj Balkanskoj ruti, kroz koju godišnje prođe nekoliko hiljada izbeglica i migranata, pretežno sa područja Bliskog istoka. Iako je opšta klima u vezi sa izbeglicama i migrantima bila uglavnom neutralna, početkom 2020. medijski prostor i društvene mreže preplavljaju antimigrantski stavovi, što kulminira u toku vanrednog stanja (mart-maj). U tom periodu, primetan je porast negativnog izveštavanja o izbeglicama i migrantima u medijima, uz dominaciju zavereničkih narativa, poput onog o navodnom korišćenju zabrane kretanja za naseljavanje izbeglica širom Srbije. Istraživanje koje ćemo predstaviti sprovedli su u junu 2020 Mreža psihosocijalnih inovacija (PIN) i Fondacija za otvoreno društvo, u saradnji sa istraživačima iz Laboratorije za istraživanje individualnih razlika. Studija je sprovedena na nacionalno reprezentativnom uzorku za Srbiju, i u njenom fokusu su bili percepcija i stavovi građana prema migrantima, kao i podrška različitim državnim politikama kada su u pitanju izbeglice i migranti. Na tribini ćemo prikazati rezultate koji ukazuju na učestalost verovanja u teorije zavere o migrantima, percepcije migranata kao pretnje, osećanja, socijalne distance i diskriminacije migranata. Dalje, diskutovaćemo odnos ovih psiholoških varijabli sa podrškom različitim državnim politikama u vezi sa migrantima. Na kraju, prikazaćemo na koji način teorije zavere o konkretnoj manjinskoj grupi, koje su sveprisutne u javnom diskursu, mogu biti okidač za različita diskriminatorna ponašanja.